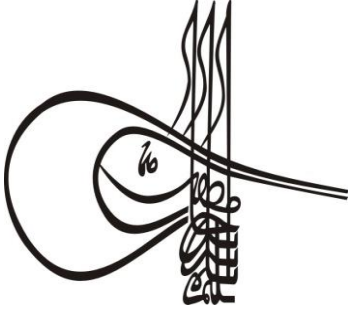

Turkish Studies

Social Sciences

Volume 13/18, Summer 2018, p. 487-494

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13673>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: Haziran 2018

✓ Accepted/Kabul: Eylül 2018

This article was checked by iThenticate.

SAHNE KOSTÜMÜNÜN YAŞAMA YANSIMASI

*Melahat ÇEVİK**

ÖZET

Sahne kostümü; metinden yola çıkarak sunum fikrini desteklemek amacıyla oyuncunun giyiminde; renk, biçim ve malzemeyi kullanarak anlatım dili oluşturma sanatıdır. Gündelik giysilerle birçok ortak yönü olmakla birlikte ayırıcı yönleri de oldukça fazladır. Gerçekçi tasarımlar olabileceği gibi fantastik tasarımlarda gösteri dünyası üzerine oldukça etkilidir. Albenisinin yüksek olması nedeniyle gündelik giyim ve yaşam üzerinde etkilidir.

Bu çalışma gündelik giysilerin tasarlanması, oluşturulması ve analizi için bir araç olarak sahnelemenin etkilerini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda zaruri olan giyinmek ihtiyacının, yeni değerler ışığında farklı yönelimler gösterdiğini belirlenmiştir. Sahnelemenin gündelik giyim üzerine olumlu etkileri hem maliyet hem de malzeme açısından oldukça değerlidir. Giyimdeki değişimlerin sahne kostümüyle etki-tepki çizgisini belirlemeyi hedefler. Giyimde hareketlilik yaratan bu kostümlerin takipçilerinin giyim davranışı üzerine etkisi vardır. Moda sektörü bu alanı değerlendirme ve geribildirim yöntemi olarak sahnelemeyi kullanılır. Modanın estetiğini medya değiştirip şekillendirmektedir. Giyim tasarımcıları toplumsal beğenileri tespite sahne kostümünden faydalanmıştır. Gösteri dünyası etkisinde şekillenen gündelik giyim ve sahneleme sayesinde evrensel giyim etkilemektedir. Giyim üreticileri günümüzde yeni tasarım çizgilerini belirlerken özellikle Sinema, tv kostümleri araştırmalarında destekleyici olur. Diğer yönden ürettikleri giysileri sanatsal performanslar üzerinden kamu beğenisi analiz ederler. Aynı zamanda ünlüler giyimdeki beğenilerin gündelik yaşamda yayılmasında etkili olurlar. Bu etkileşim yaratıcılığa katkıda bulunduğu gibi, eleştirel yaklaşımı da tetikler yeni denemeleri getirir. Hazır giyim ve moda üreticileri yeni ürünlerinde şov dünyasıyla girift ilişkiler oluşturur.

Anahtar Kelimeler: Sahne, Kostüm, Giyim, Tasarım

* Dr. Öğr. Üyesi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne Sanatları Bölümü, El-mek: melahat.cevik@yyu.edu.tr

STAGE COSTUME LIFE REFLECTION

ABSTRACT

Stage costume; in the clothing of the player in order to support the idea of presentation by going out of the text; color, shape, and material. Apart from many common aspects with casual wear, their distinctive aspects are also quite extensive. It can be realistic designs, but it is very influential on the show world in fantastic designs. It is influential on everyday life because of its high albenism.

This study reveals the effects of the stage as a tool for the design, creation and analysis of casual wear. The necessity of dressing in this context has been determined to show different orientations in the light of new values. The positive effects of performance on casual wear are very valuable both in terms of cost and materials. The aim of the changes in the dress is to determine the impact-response line with the stage costume. These costumes, which create mobility in clothing, have an effect on followers' clothing behavior. The fashion sector uses this field as an evaluation and feedback method. The aesthetics of fashion have changed and shaped the media. Clothing designers have benefited from the stage costume, without proving social merit. It influences universal clothing through everyday clothing and staging, which is shaped by the influence of the show world. Clothes makers now support new design lines, especially cinema, tv costumes. They analyze the public taste over the artistic performances of the clothes they produce from the other direction. At the same time, fame in the scene is effective in spreading the likes of the clothes. This interaction, as well as contributing to creativity, triggers a critical approach and brings new experiences. Ready-to-wear and fashion producers create intricate relationships with the show business in their new products.

STRUCTURED ABSTRACT

Stage costume is effective on everyday clothing and fashion. Staging is the mirror of life. Staging occurs with a combination of many elements. One of them is the stagecostume. Stage costumes are made of special materials, provided that they meet the special requirements designed by the stage designer. The stage costumes take place in a variety of artistic and craft works from the design process to production, so the artwork is the first and the only one. Stage costumes in the text; It gives information to the audience about the emotional tendency, age, gender, economic structure, the climate of the period in which the game people live, in short the vital or fantastic characteristics of the season. Designer with fantastic items; The game makes the person play in the body. Performs exaggerated stylization on physical features with stage costume applications. It therefore searches and redefines physical material. The costume designer explores the fine details to put all these features into the costume, and performs the stage costume with the material suitable for the artistic idea.

Stage costumes affect fashion, which is another mirror of life. Fashion especially on clothing; are the forms of practice that emerge in

certain periods and in certain trends. These forms of practice are transformed into social taste by influencing the masses, but are periodic and variable. Fashion occurs in a certain place or at a certain time but becomes universal. In general, the center of fashion is accepted as Paris, where it spreads to the world. Clothing fashions are the product of a rich imaginative design with stage-like costumes. The applicability for everyday life has always been controversial. All these features we analyzed in stage costumes are life-sections. Attitudes in daily clothing; reference information to the stage costume and includes the gender, age, social class, cultural structure, climate, season and even spatial characteristics of individuals. In other words, almost all the features that define the person are hidden in the choice of clothing.

Dressing comes at the forefront of vital necessity. Clothing provides protection and weathering protection. Well dressing is the desire of every human being; the morale and attitude in the person to maximize the way of the person to introduce himself and personal expression is the expression. It has a lot of influence in the social sphere and is a mirror of the role it undertakes in life. The individual reflects his personality and aesthetic preferences in his dresses while also reflecting his cultural identity and social characteristics. The effects of dressing on social life have been accepted from the past to the present. So special dressing is effective on being special. At this point, fashion meets the quest for daily wear.

In everyday life there are costumes made for special occasions such as celebrations and parties. The reference elements of these costumes are direct stage costumes, stage costumes that are influential on clothing, technology and communication network. At this point, the relationship between stage costume and fashion becomes evident. The stage costume is effective on the taste of the masses. In the globalizing world, clothing characteristics begin to show these characteristics. For example, Hollywood productions are influential in fashion. The interaction of fashion and show world becomes widespread, reference actors, actresses are shown even in plastic surgery. On the stage, these figures have become more appealing as they come out of mythological stories with bright lights and special clothes. These works are now a fashion figure.

The audience is always interested in the world of show, and demonstrates the reaction process. In this way it triggers the reproduction stage. The fact that stage costumes are far from being individual, ie open to the public, has increased their imitability. A costume designed for the stage directs fashion trends. The tendency of mankind to emulate exists in every vital area. While living creates the scene, it both examines and renews the whole life in the stage. The fact that stage costumes are far from being individual, ie open to the public, has increased their imitability. While these costumes are being staged, they are attracted to the show with high flamboyance and more importantly directly to the audience. Furthermore, the staged costume reveals public expectations for apparel manufacturers. It saves time and cost, especially for manufacturers. Thanks to these shows, the design features of the spectator clothing and costume eler model, color, design through the pattern and indirect experiences, in this way determines the characteristics of his own clothes. Today, to define the features that

trigger fashion; In addition to the cultural characteristics of the past, we must analyze the new costume essays of the stage.

Keywords: Stage, Costume, Clothing, Design

SAHNE KOSTÜMÜNÜN YAŞAMA YANSIMASI

Giyinmek yaşamsal gerekliliğin en başında gelir. Isınma, barınma ihtiyacıyla kumaş keşfedilmiş, giyime dönüşmüştür. İhtiyaç nesnesi giyim, her kesim için zaruridir. Ancak zaman içerisinde giyim sosyal yapıdan, ekonomiden özellikle statülerden şekillenmektedir. Bu nedenle giyim özelliklerimiz zengin bir tarihe sahiptir. Birey kişilik özelliklerini ve estetik tercihleri giyimleriyle ortaya koyarken kültürel kimliğini ve sosyal özelliklerini yansıtır. Maliyet süreçleriyle giyim örtünme dışında zamanla maddi kriterleride yansıtır olmuş statü sembolüne de dönüşmüştür. Giyimde zevkleri belirleyen çok şey vardır. Ancak en temel itki iyi giyiminde kişinin haz duymasıdır.

Sahneleme birçok unsurun bir arada uyumlu birleşimiyle oluşur. Antik kültürlerden beri tiyatro kostümleri gösterilerin önemli bir unsurudur. Bu birliktelik rejî yorumunda , dramaturgi, sahne tasarımı ve oyunculuktur. Oyunculuk sahnelemede başattır ve oyuncunun vücudu enstrümandır onu kostümüyle lanse eder. Kostümler zengin bir hayal gücünün ürünüdür. En önemli etkisi onu tüm insanlıktan yüce göstermesidir. Sahne kostümünü kendi içinde özellikle şu iki temel türde inceleyebiliriz, tiyatro kostümleri, sinema-tv kostümleridir. Düşünsel mekân olarak sahne, ilkel insanın iletişiminin ilk aracıdır. Arınma ihtiyacı yanında, önemli bir eğlence mekânıdır. Yaşam sahneyi oluştururken, özde giyimi ve yaşamın tümünü hem irdeler hem de yeniler. Sahnelemede kostüm ise giyimden gelen bu özelliklerden faydalanır çünkü sahne kostümü de özel alanlar için özenle tasarlanmış giyim türüdür, ayrıca kendi gereklikleri de vardır. Ve her iki tasarım sürecinde de bir disiplinler arası durum söz konusudur. Sahne kostümü giyim uygulamalarına atıfta bulunur, ancak bu araştırmalar diğer alanlara da etki eder. Çünkü sahne yaşamın yansımasıdır. Bu bağlamda bu iki giyinme türünü içelerken dikkat edilecek kendinde özellikler şöyledir. 1. Cinsiyet 2 .Giyim ve kostüm tarihi 3. Tarihsel olarak estetik yönelim, 4. Toplumun soyo-ekonomik yapısı 5. Kişinin düşünsel yapısı ve psikolojik durumu. Bütün bu özellikler giyimde ve kostümde tanımlanır ve aynı zamanda yön tayin eder.

Giyim ve kostüm ayrımı belirli kriterler sonucunda oluşur. Özellikle kostüm belirli bir etkinlik için tasarlanır. Oyuncuların, dansçıların tasarlanmış giysilerini, aksesuarlarını ve onları tamamlayan makyajını da kapsar. Ayrıca gündelik giyim için uygun özellikleri barındırmaz. Çünkü sahne kostümünde tasarımsal dil ön anlatımdır, oyun kişisini gerçek kimliğinden farklılaştırır, kimliğinden ziyade ve yansıttığı rol arasında bir ifade aracıdır. Bu yeni kişiliğine geçmesinde yardımcı olur. Oysaki giyimde kişi yalnızca kendi kimliğini ifade eder. Bu nedenle kostüm tasarımcıları belirlenmiş zaman dilimine bağlı olarak sembolizmi yaygın ve özenle uygular. Tasarımcı dramatik etkiyi artırmak için bu sembolizmi yoğun kullanır.

“Sahne kostümünün plastik anlatıma katkısının yanında tiyatro oyununda, müzikalde, operada, bale ya da bir dans gösterisinde olsun oyunculğun ortaya konmasında ve oyuncunun karakterini yansıtmasında da büyük katkısı vardır. Oyuncu giydiği kostümle bütünleşerek oyunun dekoruyla, kişiliğiyle bağlantılar kurarak oyunculğunu üst düzeylere çıkarır. Kostümün o karakterin kişiliğini yansıtmayı, sahne dekor olmadan bile seyirciye karakterin yaşam tarzı, zevkleri, psikolojisi. Yaşanan dönemle ilgili çeşitli bilgilerin geçişi kostümün önemini ortaya çıkarır. Kostüm, oyuncunun hareketlerine olanak sağlarsa, onun oyununa ve kendisine olan güvenini de arttıracaktır. Kostümün oyuncu üzerinde etkisi olumsuz olursa, örneğin, içinde rahat hareket edemez ya da iki sahne arasındaki değişimlerde zorlanırsa bu oyununa da yansıyacaktır. Bu yüzden, yönetmenle yapılan kostüm çalışmasının yanında gösteri sahnelenmeden önce oyuncu ile kostüm çalışmasının da yapılması zorunludur. Oyun başlamadan önce oyuncu ile kostümü arasındaki bağın sağlam

kurulması, hem oyunculuğun hem de kostümün doğruluğuna katkıda bulunur.” (Yerdelen; dergipark.gov.tr ; 04.06.18)

Dünya genelinde kuşaktan kuşağa aktarılan geleneksel giyimde de sembolizm renkler süslemeler ve uygulamaya özenle yerleştirilmiştir. Günümüze gelindiğinde ise giyimde bu özellikler neredeyse evrensel çizgide ilerlediği görülmektedir. Ancak sahnelemede kullanılan kostümlerin, gündelik kıyafetleri ve moda ikonlarını yönlendirdiğini tarihsel süreçte görmekteyiz.

Moda için sahne kostümü geçmişten günümüze bir ilham kaynağı olmuştur. Sahne kostümüne halkın yoğun ilgisinin nedeni, aracısız iletişim kaynaklıdır. Paul Poiret (1879-1944), Charles Frederick Worth (1825-1895) gibi heute couture (el işi) tasarımcılardır. Günümüzün modası ve eğilimlerini etkileyen bu moda tasarımcıları sahne performansı sunan kadın sanatçılar üzerine çalışmış büyüleyici hikâyeler oluşturmuşlardır. Tiyatral alanda popüler isim Sarah Bernard(1844-1923) bu isimlerden biridir. Aynı zamanda çağdaş giyim beğenileri üzerine oldukça etkili olmuştur. Sarah Bernard’ı bu özel duruma ulaştıran ise sanatsal kişiliği ve onu destekleyen giyimidir. Kıyafetlerini Romain de Tirtof yapmıştır. O dönem Paris’te ki gezici tiyatroların vaz geçilmez tasarımcısıdır. Romain de Tirtoff (Erte)’nin (1892 –1990) tiyatro kostüm tasarımları onun ünlenmesinin nedenidir. Art Deco hareketinin kurucularından Erte uzun zaman Fransa’da gösteri dünyası için kostümler tasarlamıştır. Kostümlerin sanat nesnesi olarak geniş alıcı kitlelere ulaşması sahnelemeyle gerçekleşir.

“Mc Phetson, Bernhardt’ı modern moda için görsel prototip olarak nitelendiriliyor, Bernhardt, yirmili ve otuzlu yaşlarına gelindiğinde statüsüne etki eden giyim stil anlayışını mükemmelleştirmiştir.” (Fryer; 2005:20)

“Sanat, her kültürde tüm yaşantımızda ve özellikle gençlerin eğitiminde kritik bir rol oynamaktadır. Sanat ciddi, güzel, işlevsel, kışkırtıcı, manevi, bilgilendirici ve aydınlatıcı olabilir. Kadınlar, sanatsal ifade biçimleri yaratıcı bir keşif ve mesleki alanlar için kamusal alanda beğeni oluşturmaktadır. Hayatları ve eserleriyle kadınlar dünyadaki birçok hemcinsinin toplumdaki rolü ve yaşam algısını değiştirmiştir.” (Silverthorne; 2004:8)

“Ünlüler her zaman moda etkileşiminin bir parçası olmuştur. Ünlenmek için farklı kategorilere girme eğilimindedirler. Sanatçılar, politikacılar ve fikir adamları kamusal alanda halk için rol model olmaya hizmet etmektedir. Özellikle sansasyonel hayatlarındaki skandal ve söylentiler halkın ilgi noktasıdır. Eğlence spor ya da başarı öyküleriyle güncel olmaya devam ederler. Çağdaş modanın kökenlerine baktığımızda, Fransız Kraliçe Eugenie (1826-19209 meşhur hayat kadını Cora Pearl (1835- 1886) ve aktrist Sarah Bernhardt’ın bulunduğu ayrıca Charles Frederick Worth’un (1825-1895) hepsini giydirdiğini görüyoruz. Günümüzde farklı alanların şöhret isimleri de moda tasarımı etkisini kullanıyor ve moda tasarımcıları da bu vesileyle kendi içinde de ünlüler haline geliyor – Bu durumda sektörde başarı sağlarken yeni bir standartlar da oluşturuyor.” (Calderin, 2013:226)

Özellikle bu tarihlerde oryantalist akım önemli bir etki bırakmıştır. Genelde tasarımsal amaca hizmet eden kostümler aynı zamanda sanatsal yaratı sürecinin malzemesidir. Bu nedenle sanat eseridir, kostümler renklerin veya tasarımın etkisini yansıtır.

Son zamanlarda teknolojinin gelişmesiyle giyimde arzuların ötesinde işlevsel ürünlerin gerekliliği artmıştır. Giyilebilir teknoloji olan nano teknolojiyle giyim farklı boyutlara ulaşmıştır. Örneğin güneş enerjisinden faydalanarak ısınma, vücut nemi koruma, vücudun özelliklerine uygun şekle dönüşme, renk değiştirme, enerji verme gibi birçok teknolojik gelişmeyle giyim donatılmıştır. Yani giyim artık uçsuz bucaksız bir endüstridir. Bütün bunlardan ziyade başta da belirttiğimiz gibi iyi giyinmenin psikoloji üzerinde olumlu etkisi vardır. İnsan öncelikle bu hazzı yaşamak için giyinir. Toplumsal yapıda da maalesef ki kabul görmenin yollarından biridir.

Ancak moda terim olarak 1900’lerde kullanıldığını görmekteyiz. Moda sektöründe özellikle sunum esnasında; giyim ve kostüm arasındaki çizgi net değildir. Sebebi ise moda ikonlarının podyumlarda gösteri ve şov havasında sunum gerçekleştirmesidir. Bu kıyafetlerin günlük hayatta giyine bilirliliği aslında sorundur, bu tür giyimde kostüm olarak adlandırılabilir.

Özellikle modanın filizlendiği 1900’lerde teatral gösteriler ışığında şekillendiği ve modayı günümüze getiren isimlerin; sahne ve moda kaynaşmasında ünlendiğini görmekteyiz. Moda üzerine önemli isim Paul Poiret gibi tasarımcılar 1900’lerde Diaghilev’in kurduğu ve Rus Bale topluluğuna yaptığı kostüm tasarımlarıyla moda ikonu haline gelmişlerdir. Sonraları Poiret’ten ilham alan ressam tasarımcı Leon Bakst (1866 – 1924) sahne giyim etkileşiminde oryantalist etkili moda ikonları oluşturmuştur. Teatral kostümler o dönemi de isimlendirmiş, Paris’teki modayı yönlendirmişlerdir. Buna ek olarak, tasarımcılar uygulayıcılar elde ettikleri modellerle hem giyime hem kostüme hizmet etmişlerdir. Özellikle akımlar bu durum üzerine etkilidir, oryantalist akım ise moda üzerine mucizevi etkiler yapmıştır. Bu dönemde; sahne kostümlerini danslarıyla bütünleştirip amaçlarını gerçekleştirmek isteyen ajanların araçları, gene sahne kostümleri olmuştur.

Her devirde giyim zevki beğeniler giyim üzerine etkilidir, belirli kriterlere göre şekillenir. Özellikle “Doğu Kültürleri” insanlık için her zaman gizemi barındırmıştır. Ülkeler arası seyahat kolay hale geldikçe egzotik kültürlerin; bir bakıma yağması, keşfetme arzusu arttı. Çözemedikleri doğu kültürlerini sanatçılar, giyimleriyle irdelemiş keşfetmeye moda ve sanata yansıtmaya başlamışlardır.

“Bakst’ın egzotik kostümleri Parislilerde sansasyon yarattı. Gözler önüne gelen canlı renklerin ve cüretkâr çıplaklığın moda üzerine derin etkisi oldu. Pastel canlı renklerle gümüş ve altınla kaplanmış tonların yeni bir paletini getirdi. Cazibeli tasarımları, oryantal etkiyi yansıttı ve tunik altına giyilen harem pantolonları (şalvar), tüyleri ve mücevherleri ile süslü türbanlar ile aksesuarlar oryantalist etkiliydi. Bir tablo sunar gibi silüetler ve stiller birçok tasarımcı tarafından tekrar tekrar ele alınmıştır... Poiret’in belki de en büyük başarısı, genç sanatçıların yeteneklerini kendi girişimine dahil ederek, moda ve sanat dünyalarını birbirine bağlayan bir imaj rehberi oluşturmasıydı.” (Blackman, 2007:9)

Sahne kostümleri tasarım sürecinde oluşur senaryoyu ya da metni desteklemek için tasarlanmıştır. Genelde el yapımıdır, özgündür satılmamakta ve üretilmemektedir. Tasarımcı oyuncunun bedenini şekillendirmeye yardımcı hayal gücünü ortaya koyarken; metin referanslı hareket eder. Farklı zaman dilimlerinde düşünülmüş olaylar için o günün giyim özelliklerini bazen yeni özelliklerle buluşturarak sunmak gerekebilir. Giyimdeki orijinal unsurların yeniden ele alındığında bazen birebir uygulanması gerekir. Kullanılan malzemelerin, desenlerin ve uygulama yöntemlerinin buna uygun gerçekleşmesi gerekir. Uygulamaların pratik ve estetik özelliklere sahip olması yüzde yüz gereklidir. Ayrıca sanat eserinin teklik özelliğini taşır.

Teknolojik üretim sayesinde, özellikle sinema ve film kostümlerinin daha hızlı alıcı kitlelere ulaştığı kesindir. Elsa Schiaparelli (1890–1973), Paris’te şöhret olmuş ve Hollywood’ta Greta Garbo ve Mae West gibi önemli aktrisleri giydirmiş bir stilist-tasarımcıdır. Onun sanatçı kişiliğinde sinema ve tiyatro alanında bu isimlerle çalışması ününe ün katmıştır. Ancak bu aktrislerle de onun kostümleriyle kattığı çok şey vardır. Bu konu üzerine söylediği “Bugünün film kostümü yarının modasıdır” açıklayıcı olmuştur. Zaman içerisinde çeşitli faktörler modanın filmle etkileşimini daha da artırmış zenginleştirmiştir. Kumaca filmler gerçek bir moda her zaman ilham kaynağı olmuştur. Bireyler gündelik yaşamda giyinirken filmlerdeki efsanevi hayatların büyüsunü hissetmeyi amaçlarlar. Hollywood’un en başarılı yıldızları Grace Kelly, Audrey Hepburn, Elizabeth Taylor, Brigitte Bardot, Julia Roberts, Anthony Quinn, Alain Delon, Omar Sharif, Keanu Reeves gibi ünlüler bu ününü; sanatçı kişiliklerinin yanında onları bu kimliklerine kavuşturan güncel ve fütüristik kostüm tasarımlarına da borçludur.

“Bir film tümsel bir tablo gibi tasarlanmıştır ayrıca sesli olarak düzenlenmiştir. Bu çerçevede içinde, tüm bileşenler hassas bir şekilde uygulanmaktadır. Oyuncular giysiler, nesneler, dekoratif öğelerin seçilmesi ve bütün bu unsurların bir araya getirilmesi yanında, dramatik olanı da tanımlar. Ancak bileşenlerin bütüne dâhil olması durumu önemlidir. Bu durum, tüm bileşenlerin birliğini kurar ve aktive eder. Sonuçta, konu tüm durumlar arasındaki bağlantıyı yaratır ve onları organize eder. Düzenleme teknolojisi ve montajın temel rolü burada zaten belirgin olur. Böylece, filmdeki kostümlerin yalnızca belirli bir durumda algılanabildiğini, gerçekten var olabileceğini de açıkça ortaya koyuyor. Dramatik durum tek başına bütün bu unsurlara anlamlarını verir, kilit noktası budur. Ancak o zaman gereklilikleri ayırt edilebilir ve giyim anlamları ve halk arasında anlaşılabilir ilişkiler oluşturur.” (Devoucoux 2007: 61)

Gündelik hayatın içinde sahne kostümünün yansımasını görmek günümüzde daha belirgindir. Neredeyse medya sayesinde herkes herkesle etkileşim halindedir. Beğeniler çabuk yayılır. Sahnede kostümü tasarımcıları malzeme ve plastik öğelerde yeniliğe açık oldukları da aşikârdır. Yeni malzemelerin geliştirilmesinin moda ve giyim endüstrisi için çok büyük etkisi vardır, çünkü sahne kostümleri sürekli alternatif malzemeyi denemeye eğilimlidirler. Bunun gerekliliği hem maliyet hem de özel etkiler bırakma amacındadır. Performans esnasında ürünlerin insan bedenindeki toksik yapıları test edilir. Hem kostüm hem giyim etnografik özellikleri barındırır, bu noktada kostüm ve giyim ilişkisi belirgindir, birbirini tamamlar. Sahne kostümü kimi zaman bir amblemle, kimi zaman tasarımsal bakışla gündelik giyimi renklendirecektir.

Günlük hayatta bireyler; genelde başkalarının nasıl gördükleri üzerine her zaman ilgili olmuşlardır ve bu değerlendirmeler beğenilerinin netleşmesinde etkindir. Seyirci gösteri dünyasına her zaman ilgilidir etki tepki sürecini artırır, bu yolla yeniden üretim aşamasını tetikler. Sahne kostümlerinin bireysel olmaktan uzak olması yani kamuya açık olması taklit edilebilirliğini artırmıştır. Bu kostümler sahnelenirken albenisi yüksek gösterişli ve daha da önemlisi dolaysız seyirci beğenisiyle buluşmaktadır. Oscar törenlerinde ödül alan kostüm tasarımları yanında katılımcıların giydiği kıyafetlerde sıradanlığın ötesindedir, tıpkı film sektöründe olduğu gibi ünlülerin kostümleri günümüzün tanrı ve tanrıçalarına dönüştürmektedir. Aynı durum moda ikonları içinde geçerlidir.

Bugün ise televizyonla birlikte her kesimden insanla etkileşime girdiği ve beğeni unsurlarını tetiklediği kabul edilmiş bir gerçektir. Sahne kostümünün zihinlerde daha çabuk yer eder. Bu beğeni akışı bireysel beğeniden ziyade kıyafetler ve alıcıları arasındaki etkileşimi artırır. Başarılı bir oyuncu olmak; bu tarz birçok plastik unsurun etkileşimindedir. Giyim ve kostüm birbirini; değiştirecek, iyileştirecek, olumlu bir sosyal etkiye sahiptir. Yeni gösteriler, yeni tasarımları sunmakta yeni beğenileri tetiklemektedir. Bu durumda giyim üzerinde sürekli etki tepki sürecinde kendini yenileyen bir döngü olur. Sahne için tasarlanan bir kostüm, moda eğilimlerini etkilemektedir. Ayrıca sahnelenen kostüm giyim üreticileri için kamunun beklentilerini ortaya çıkarmada önemlidir. Üreticiler için zaman ve masraftan tasarruf sağlar. Seyirci giyimin ve kostümün tasarım özellikleri bu gösteriler sayesinde “ model, renk, desen üzerinden irdeler ve dolaylı yoldan deneyimlerler, giyiminde istediği özellikleri bu yolla belirler.

KAYNAKÇA

Blackman Cally, 100 Years of Fashion Illustration, Laurence King Publishing, London 2007

Calderin Jay, The Fashion Design Reference & Specification Book: Everything Fashion, Rockport Publishers. Massachusetts 2013

Devoucoux Daniel “Mode im Film: Zur Kulturanthropologie zweier Medien” Transcript Verlag, Dortmund, 2007

Fryer, Paul (Editör): Women in the Arts in the Belle Epoque: Essays on Influential Artists, Mcfarlandbooks, London 2005

Silverthorne Elizabeth, Sarah Bernhardt, Chelsea House Publishers Philadelphia 2004

<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/28774>